

17 Οκτωβρίου 732

Οι Άραβες σταματούν στο Πουατιέ

Κυρίαρχοι της Βόρειας Αφρικής, οι Άραβες πέρασαν τα στενά του Γιβραλτάρ, το 711, και πάτησαν πόδι στην Ευρώπη (βλ. 16.7.622). Ήταν ο διοικητής της Βορειοδυτικής Αφρικής, Μουσά Ιμπν Νοσαΐρ, που επέτρεψε σε έναν υποτελή του Βερβερίνο να μπει στην Ισπανία με 7.000 άνδρες. Ο Βερβερίνος πέρασε τις Ηράκλειες στήλες, όπως ονομάζονταν ως τότε, και τις έδωσε το όνομά του: Ντζέμπελ αλ Ταρίκ Γιβραλτάρ. Και Γιβραλτάρ λέμε, από τότε, τα στενά.

Ο Ταρίκ λεηλάτησε την Ισπανία και σκόρπισε τον στρατό του βασιλιά των εκεί Βησιγόθων Ροδέριχου. Ο Μουσά, με άλλους 10.000 άνδρες, ακολούθησε τον Ταρίκ και κυριεύσε την Ισπανία, εκτός από μερικές περιοχές στα βορειοδυτικά της, μέσα σε δυο χρόνια. Έπειτα, πέρασε τα Πυρηναία κι άρχισε να κυριεύει τις πόλεις των Φράγκων, τη μια μετά την άλλη. Ως τα 725, οι Άραβες είχαν πάρει και την Τουλούζη, ενώ, το 732, κυνήγησαν τον Φράγκο δούκα της Ακουιτανίας ως το Μπορντό. Ο ηγεμόνας των Φράγκων, Κάρολος Μαρτέλλος (689 - 741), έσπευσε να τον βοηθήσει, ενώ οι Άραβες πολιορκούσαν την Τουρ.

Οι Φράγκοι του Καρόλου Μαρτέλλου συναντήθηκαν με τους Άραβες του κυβερνήτη της Ισπανίας, Αβδελραχμάν, στις 17 Οκτωβρίου 732, στο Πουατιέ. Στη μάχη που ακολούθησε, οι Άραβες νικήθηκαν κι ο Αβδελραχμάν σκοτώθηκε. Ήταν η πρώτη και η καθοριστική ήττα των Αράβων στην Ευρώπη. Ως το 738, οι Φράγκοι είχαν απαλλαγεί από τους Άραβες που περιορίστηκαν στην Ισπανία. Όταν ο Κάρολος Μαρτέλλος πέθανε, οι Φράγκοι εξουσίαζαν ολόκληρη τη Γαλατία και αρκετά μέρη ανατολικά της σημερινής Γαλλίας. Ο γιος του Μαρτέλλου, Πεπίνος ο Βραχύς (715 - 768), που τον διαδέχτηκε, αναγνωρίστηκε βασιλιάς των Φράγκων. Κι ο εγγονός του (γιος του Πεπίνου), Κάρολος Α΄ ο Μέγας ή Καρλομάγνος, ανακηρύχτηκε αυτοκράτορας της Δύσης.

1797: Με τη συνθήκη του Καμποφόρμιο, τα νησιά του Ιονίου και οι βενετσιάνικες κτήσεις στην ακτή της Ηπείρου περνούν στην κατοχή της Γαλλίας.

1854: Αρχίζει η πολιορκία της Σεβαστούπολης. Οι Ρώσοι αντιστάθηκαν έντεκα μήνες πριν να υποκύψουν στον κλοιό 60.000 Αγγλογάλλων, στη διάρκεια του Κριμαϊκού πολέμου.

1863: Φθάνει στο λιμάνι του Πειραιά ο νεαρός γιος του διαδόχου της Δανίας, Γεώργιος Γλιξμπουργκ. Θα στεφθεί βασιλιάς Γεώργιος Α' των Ελλήνων και θα βασιλεύσει 50 παραγμένα χρόνια.

1912: Γεννιέται ο Ιωάννης Παύλος Α' (Αλμπίνο Λουτσιάνι). Ήταν επίσκοπος Βενετίας από το 1969 έως το 1978, πριν να εκλεγεί πάπας στις 26 Αυγούστου του 1978. Πέθανε μόλις τέσσερις βδομάδες αργότερα.

1966: Η Μποτσουάνα και το Λεζότο γίνονται μέλη του ΟΗΕ.

1973: Άραβες παραγωγοί αυξάνουν την τιμή του πετρελαίου κι επιστρέφουν στον παλιό τρόπο άντλησής του, ως απάντηση στην υποστήριξη του Ισραήλ από τις ΗΠΑ, κατά τον πόλεμο του Γιομ Κιπούρ. Η πετρελαϊκή κρίση είχε δυσμενείς επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία.

1994: Η Ιορδανία και το Ισραήλ αποφασίζουν να υπογράψουν ιστορική συνθήκη ειρήνης, δίνοντας τέλος στη 46χρονη μεταξύ τους εμπόλεμη κατάσταση.

1996: Ο πρόεδρος της Ρωσίας, Μπόρις Γιέλτσιν, απολύει τον υπεύθυνο ασφαλείας Αλεξάντερ Λέμπεντ, τέσσερις μόλις μήνες μετά την τοποθέτησή του σε αυτή την θέση.

2008: Για πρώτη φορά στην ελληνική ιστορία, ένα κόμμα (ΠΑΣΟΚ) υποβάλλει μήνυση για παράβαση καθήκοντος και κατάχρηση εξουσίας κατά του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (Γιώργου Σανιδά) και του προϊστάμενου της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών (Κυριάκου Καρούτσου), με αφορμή την παραίτηση δύο εισαγγελέων που δέχονταν πιέσεις για την υπόθεση της μονής Βατοπεδίου.

Η 17^η Οκτωβρίου στον πολιτισμό

αμερικανικές εφημερίδες και σχεδόν εξανάγκασαν την κυβέρνηση των ΗΠΑ να προχωρήσει σε διαβήματα που οδήγησαν στην απελευθέρωσή του και την απέλαση. Γύρισε στην Αμερική. Για ένα χρόνο, δούλεψε συγγραφέας, ομιλητής σε οργανωμένες διαλέξεις και συνεργάτης του επαναστατικού περιοδικού «The Masses» (Οι Μάζες). Με την είσοδο των Ηνωμένων Πολιτειών στον πόλεμο, το 1917, ξεκίνησε σφοδρή αντιμιλιταριστική αρθρογραφία αλλά τα γεγονότα στη Ρωσία έτρεχαν. Έσπευσε στην Αγία Πετρούπολη, ενώ στην Αμερική ο εισαγγελέας ασκούσε δίωξη εναντίον του για τα άρθρα που είχε γράψει.

Ολόκληρη η ζωή του τις καυτές μέρες του φθινοπώρου του 1917 αναδύεται μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του «Δέκα ημέρες που συγκλόνισαν τον κόσμο» καθώς σ' αυτό καταγράφονται λεπτό προς λεπτό τα γεγονότα της μεγάλης ρωσικής επανάστασης, όπως και ο ίδιος τα έζησε. Κι όταν τα πράγματα κάπως παγιώθηκαν, εκεί γύρω στα τέλη του 1917 με αρχές του 1918, κάποιος τον πληροφόρησε για την εναντίον του δίωξη που εκκρεμούσε στην πατρίδα του. Ξεκίνησε να γυρίσει πίσω για να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Στη Φιλανδία, τον συνέλαβαν αντεπαναστάτες. Κατάφερε να απελευθερωθεί, να περάσει στη Νορβηγία κι από εκεί, να επιστρέψει στις ΗΠΑ. Η δίκη είχε ήδη γίνει αλλ' απόφαση δεν είχε εκδοθεί. Τον συνέλαβαν. Βγήκε με εγγύηση κι άρχισε να γράφει το πολύκροτο βιβλίο του. Ο εκδότης τύπωνε τα χειρόγραφα, κάθε τυπογραφικό και σε διαφορετικό τυπογραφείο, καθώς οι επιθέσεις αντιδραστικών στόχο είχαν να μην μπορέσει ποτέ το έργο του να εκδοθεί. Βγήκε όμως, με πρόλογο του Λένιν που ξεκάθαρα έλεγε: «Το συνιστώ ανεπιφύλαχτα στους εργάτες όλου του κόσμου».

Στο μεταξύ, η δίκη του επαναπροσδιορίστηκε. Τον κατηγορούσαν για προδοσία. Η συγκλονιστική απολογία του ήταν μνημείο αντιμιλιταρισμού, κόλαφος κατά του πολέμου. Περιέγραψε με ζωντανά χρώματα τις προσωπικές του εμπειρίες από τα πεδία των μαχών, τους θανάτους, τους ακρωτηριασμούς, την κόλαση της φωτιάς. Αθώωθηκε πανηγυρικά κι ομόφωνα.

Τον Σεπτέμβριο του 1919, οι Αμερικανοί αριστεροί διασπάστηκαν σε Σοσιαλιστικό και σε Εργατικό Κομμουνιστικό κόμμα. Ο Ριντ βρέθηκε επικεφαλής του δεύτερου, ανέλαβε διευθυντής του επίσημου κομματικού οργάνου «Φωνή της Εργατιάς» κι εργάστηκε για την επανένωση των τάσεων. Την πέτυχε ως το τέλος του χρόνου, οπότε έφυγε στη Ρωσία για να εκλεγεί μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Γ' Διεθνούς. Συμμετείχε στο δεύτερο συνέδριο της Διεθνούς ως εκπρόσωπος των Αμερικανών κι έπειτα πήγε στο Μπακού, στο συνέδριο των ανατολικών λαών. Ο τύφος τον έριξε στο κρεβάτι. Πέθανε, στις 17 Οκτωβρίου 1920, στα 33 του χρόνια. Τον έθαψαν στην Κόκκινη Πλατεία της Μόσχας.

1849: Πεθαίνει στο Παρίσι από φυματίωση, ο Πολωνός ρομαντικός συνθέτης και πιανίστας, Φρειδερίκος Σοπέν. Είχε γεννηθεί το 1810.

1861: Γεννιέται ο συνθέτης Χρήστος Λαυράγκας.

1897: Ιδρύεται η Εταιρία Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων.

1902: Κυκλοφορεί στο Ντιτρόιτ η πρώτη Κάντιλακ.

1915: Γεννιέται ο Αμερικανός θεατρικός συγγραφέας, Άρθουρ Μίλερ. Στα έργα του περιλαμβάνονται ο «Θάνατος του εμποράκου» και το «Δωμάτιο με θέα». Υπήρξε για λίγο σύζυγος της Μέριλιν Μονρόε.

1918: Γεννιέται η Αμερικανίδα ηθοποιός Ρίτα Χέιγουορθ (Μαργκαρίτα Κάρμεν Κανσίνο).

Μεταξύ των έργων στα οποία πρωταγωνίστησε ήταν τα «Τζιλντα», «Κορίτσι στο εξώφυλλο» και «Χωριστά τραπέζια». Ένας από τους πέντε συζύγους της ήταν ο Όρσον Ουέλς.

1948: Γεννιέται ο ποιητής και συγγραφέας Γιώργος Χρονάς.

2007: Νικώντας 1-0 την Τουρκία στην Κωνσταντινούπολη, πρώτη φορά μετά από 55 χρόνια, η εθνική ποδοσφαιρική ομάδα της Ελλάδας εξασφαλίζει τη συμμετοχή της στα τελικά του Euro 2008, τρεις αγωνιστικές πριν από τη λήξη των προκριματικών.

2012: Στα 60 της χρόνια, πεθαίνει στον ύπνο της η ηθοποιός Σίλβια Κρίστελ, πασίγνωστη για τους ρόλους της ως "Εμμανουέλα" σε ταινίες της δεκαετία του '70.